

Члан 7.
(Пословник)

Поступак и начин рада Одбора за жалбе полицијских службеника у мјери у којој нису прописани Законом, утврдит ће се Пословником о раду Одбора за жалбе полицијских службеника који усваја Савјет министара БиХ на препоруку Одбора за жалбе полицијских службеника.

Члан 8.
(Пријелазне одредбе)

Ступањем на снагу ове Одлуке престаје да важи Одлука о именовану чланова Одбора за жалбе полицијских службеника ("Службени гласник БиХ", бр. 94/08, 05/13 и 32/14).

Члан 9.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 109/17
23. маја 2017. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

649

Na osnovu člana 3. stav 2. tačka a) Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 102. sjednici, održanoj 23. maja 2017. godine, donijelo je

ODLUKU
O USVAJANJU POLITIKE SEKTORA ELEKTRONSKIH
KOMUNIKACIJA BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD
2017 - 2021. GODINE I AKCIONOG PLANA ZA
REALIZACIJU POLITIKE

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Ovom Odlukom usvaja se Politika sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za period 2017 - 2021. godine i Akcioni plan za realizaciju Politike, koji kao Prilozi 1 i 2 čine sastavni dio ove Odluke.

Члан 2.
(Праћење реализације)

Zadužuje se Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine da Vijeću ministara Bosne i Hercegovine podnosi godišnji izvještaj o realizaciji Politike sektora elektronskih komunikacija Bosne i Hercegovine za period 2017 - 2021. godine i Akcionog plana za realizaciju Politike.

Члан 3.
(Ступање на снагу)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM број 112/17
23. маја 2017. године
Сарајево

Председавајући
Вјеча министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

POLITIKA SEKTORA ELEKTRONSKIH
KOMUNIKACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
za period 2017 - 2021. godine

Prilikom izrade Politike pošlo se od sljedećih činjenica:

- a) Elektronske komunikacione (u daljem tekstu: EK) usluge su esencijalna ljudska potreba u 21. vijeku,

- b) Razvijene EK mreže i usluge predstavljaju uvjet za razvoj informacionog društva ili društva znanja,
- c) Procesi globalizacije su kao osnovno društveno određenje današnjice, posebno oslonjeni na efikasna i pouzdana sredstva komuniciranja,
- d) Stupio je na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Bosne i Hercegovine, sa druge strane i Privremeni sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice i Bosne i Hercegovine, te je Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) dužna da svoje propise harmonizira s legislativom Evropske unije (u daljem tekstu: EU),
- e) Međunarodna unija za telekomunikacije - ITU (*eng. International Telecommunication Union*, u daljem tekstu: ITU) je kroz Rezoluciju 200 ("Connect 2020 Agenda for Global Telecommunication/Information and Communication Technology Development", BUSAN 2014) definirala četiri cilja globalnog programa koji će voditi ka informacionom društvu osnaženom interkonektiranim svijetom u kojem telekomunikacije/informaciono-komunikacione tehnologije (u daljem tekstu: IKT) omogućavaju i ubrzavaju društveno, ekonomski i okolišno održivi rast i razvoj za svakoga,
- f) U području razvoja širokopojasnog pristupa na nivou država članica EU Digitalna agenda za Evropu (*eng. Digital Agenda for Europe*), kao jedna od sedam vodećih inicijativa Strategije Evropa 2020, definiira ključnu ulogu koju će imati IKT u realizaciji planova do 2020. godine, je donijela konkretne mjere koje se odnose na realizaciju općeg cilja - ostvarenje održive privredne i društvene pogodnosti na jedinstvenom digitalnom tržištu, zasnovanom na brzom i ultrabrzom Internetu, te interoperabilnim aplikacijama,
- g) EU je usvojila "Zelenu knjigu" (*eng. Green Paper*) o konvergenciji sektora telekomunikacija, medija i informacione tehnologije,
- h) Sektor IKT već učestvuje s više od 10% u ukupnom svjetskom GDP-u i kao takvom mu se treba dati posebna i prioritetna pažnja.

Ciljevi izrade Politike

Investicioni proces treba da ubrza dalji razvoj EK infrastrukture, čime se osigurava bogatiji asortiman usluga. EK infrastrukturu i usluge treba posmatrati kao esencijalne potrebe svih građana, bez obzira na vlasničku strukturu.

Put do ostvarenja ovog osnovnog cilja će se kroz izbalansiran odnos, u regulaciji tržišta, od strane Regulatorne agencije za komunikacije BiH (u daljem tekstu: Agencija) trasirati ovom Politikom, ostvarujući pri tome više ciljeva, od kojih su najvažniji sljedeći:

- a) Održavanje konkurentnosti na tržištu EK, koja će za posljedicu imati povećanje kvaliteta usluga, te zadovoljenje potreba korisnika,
- b) Dalji razvoj EK infrastrukture s naglaskom na EK infrastrukturu koja omogućava usluge širokopojasnog prijenosa, naročito u slabije naseljenim oblastima i nerazvijenim dijelovima zemlje,
- c) Razvoj EK za potrebe javnih EK usluga,
- d) Razvoj EK za potrebe sigurnosti, odbrane i hitnih službi u BiH,
- e) Definiranje procedura, metoda, rokova i naknada za dopune postojećih i dodjele budućih licenci za korištenje radiofrekventnog (u daljem tekstu: RF)

- spektra, posebno za implementaciju širokopojasnih bežičnih pristupnih sistema, kako bi se ubrzao razvoj sektora EK i omogućilo brzo uvođenje novih širokopojasnih usluga,
- f) Definiiranje minimalnih uvjeta za pružanje univerzalnih usluga po prihvatljivoj cijeni za sve korisnike na cijeloj teritoriji BiH i ispunjenje zahtjeva za besplatnim pozivima prema hitnim službama (*eng. Emergency Services*),
  - g) Unapređenje sistema zaštite svih korisnika EK usluga, a posebno zaštita tajnosti i povjerljivosti informacija koje oni razmjenjuju putem javnih i privatnih EK mreža,
  - h) Osiguranje provođenja zakonskog presretanja telekomunikacija kod svih operatera za potrebe sigurnosnog sektora u BiH,
  - i) Osiguranje efikasnosti sektora EK i održivost konkurentnosti na tržištu kroz efikasnu kontrolu cijena pruženih usluga, baziranih na troškovnom principu, uz sprječavanje zloupotreba na tržištu EK, uključujući regulaciju OTT (*eng. Over The Top*) pružalaca usluga u skladu s Regulatornim okvirom za elektronske komunikacije EU (u daljem tekstu: EU regulatorni okvir) i najboljom praksom država članica EU, te uvođenje simetrične regulacije,
  - j) Osiguranje racionalnog korištenja, objektivnosti, nediskriminacije i transparentnosti u dodjeli resursa RF spektra i numeracije,
  - k) Praćenje trendova i dinamike razvoja savremenog svijeta kroz usvajanje i primjenu novih tehnologija u oblasti EK i informacionog društva, te harmoniziranje regulative s EU regulatornim okvirom i regulativom susjednih država.

Očekivani rezultati implementacije Politike

- a) Fazna harmonizacija regulative sektora EK u BiH s pravnom stečevinom EU, u pogledu budućeg pristupanja BiH,
- b) Zadovoljavajući stepen razvoja i primjene savremenih regulatornih mehanizama,
- c) Zadovoljavajući stepen razvoja, modernizacije i obnove postojeće infrastrukture i poboljšanje kvaliteta EK usluga,
- d) Povećano investiranje u sektor EK,
- e) Priprema neophodne EK infrastrukture za funkcioniranje EK usluga u uvjetima prirodnih nepogoda, katastrofa, incidentnih situacija itd.,
- f) Zadovoljavajući stepen razvoja EK sistema duž strateški definiranih transportnih koridora u BiH,
- g) Prevencija i zaustavljanje nelojalne konkurencije na tržištu EK,
- h) Proširenje tržišta EK s raznovrsnim i kvalitetnim EK uslugama,
- i) Efektivna i pravedna konkurencija,
- j) Uvođenje virtualnih mobilnih mrežnih operatera (*eng. Mobile Virtual Network Operator*) (u daljem tekstu: MVNO) na tržište EK u BiH,

1. RAZVOJ TRŽIŠTA EK

1.1. Reguliranje i izgradnja EK infrastrukture

Razvojem i izgradnjom EK infrastrukture osigurava se zadovoljenje potreba građana, privrede, tijela državne uprave i društva u potpunosti.

S ciljem razvoja sektora EK u narednom periodu, a posebno EK infrastrukture, preduzimanje planiranja, razvoja, primjene nove EK infrastrukture očekuje se od strane svih učesnika na tržištu. Da bi se ovo ostvarilo potrebno je definirati i preduzeti konkretne korake, koji se mogu sažeti u slijedeće bitne aktivnosti:

- a) Unapređenje uvjeta pristupa EK mreži, EK infrastrukturi i drugoj povezanoj opremi,
- b) Osiguravanje podstjecaja i subvencija za intenziviranje izgradnje širokopojasne pristupne infrastrukture.
- c) Razvoj i implementiranje širokopojasnih tehnologija,
- d) Stalna harmonizacija Plana namjene i korištenja RF spektra u BiH s odgovarajućim međunarodnim propisima.

Takođe, potrebno je preduzimati mjere u cilju olakšavanja i podstjecanja uvođenja EK mreža a naročito EK mreža koje omogućavaju pružanje usluga širokopojasnog pristupa pri brzinama od najmanje 30 Mbit/s, promovirajući investiranje od strane svih učesnika na tržištu, zajedničko korištenje postojeće fizičke infrastrukture i omogućavajući efikasnije postavljanje nove fizičke infrastrukture kako bi trošak uvođenja takvih mreža bio što niži.

Dakle, BiH se nedvosmisleno opredjeljuje za osiguravanjem bržeg razvoja sektora EK, kao osnove za razvoj informacionog društva i uklapanja BiH u opće globalizacijske tokove, kao i za stvaranje uvjeta za brže podizanje standarda građana u BiH.

S tim u vezi, zakonodavne vlasti na svim administrativnim nivoima, u okviru svojih nadležnosti, će osigurati:

- a) Carinske olakšice za svu EK opremu koja se ne proizvodi u BiH, prema Programu mjera koji će, na prijedlog resornog ministarstva, donijeti Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara),
- b) Poreske olakšice po progresivnoj stopi u odnosu na veličinu uloženi sredstava za sve operatore EK mreža koji razvijaju pristupnu infrastrukturu, prema Programu mjera koji će, na prijedlog resornog ministarstva, donijeti Vijeće ministara,
- c) Izradu procedura izdavanja odobrenja za građenje, ostvarenja prava puta, odnosno prava na pristup, postavljanje, korištenje i održavanje EK infrastrukture i povezane opreme, koje će regulirati entitetska resorna ministarstva prema postojećim zakonskim propisima, a koja čini teret na nekretnini na kojoj je izgrađena EK infrastruktura i povezana oprema,
- d) Budžetska sredstva, u periodu važenja ove Politike, za podršku naučnim i istraživačkim projektima u oblasti IKT,
- e) Stimulativne mjere koje će podstjecati korištenje i izgradnju EK infrastrukture i povezivanje opreme za potrebe obuka, testiranja i izvođenja naučnih i istraživačkih projekata u oblasti IKT u BiH,
- f) Jasne propise kojima će detaljno urediti uvjeti i procedure za gradnju javnih EK mreža, čime će se ukloniti prepreke za građenje i instaliranje javnih EK mreža,
- g) Da objekti koji će se ubuduće graditi omogućavaju ulazak više operatera u isti stambeni ili poslovni objekat, što može podrazumjevati određivanje broja ulaza kablovske kanalizacije, razvodnih ormarića i obaveze gradnje unutrašnje kablovske kanalizacije (kanalica) u samom objektu,
- h) Da projektiranje EK mreža i izvođenje radova na instalaciji EK mreža mogu da vrše isključivo ovlaštena lica, te da se kontrola izgradnje i instaliranja provodi od faze odobrenja projekta do izdavanja upotrebne dozvole,
- i) Da pri donošenju prostornih planova pravovremeno predvide osnovne koridore EK infrastrukture u naseljenim i nenaseljenim mjestima, kako bi se

- izbjeglo loše planiranje, bespravno i stihijno građenje,
- j) Da se javno objavljuju uvjeti za građenje EK mreža, kako bi potencijalni investitori unaprijed znali koje su im obaveze,
  - k) Gradnju i postavljanje EK infrastrukture i povezane opreme za pružanje javnih EK usluga uključujući i mreže s upotrebom RF spektra, vodeći računa da se ne narušava kvalitet usluga,
  - l) Ukidanje/smanjenje troškova korištenja zemljišta za potrebe gradnje i održavanja EK infrastrukture na cijelom tržištu BiH,
  - m) Da se EK infrastruktura i povezana oprema planira u dokumentima prostornog uređenja i gradi na način da se zadovolji zaštita ljudskog zdravlja i životne sredine,
  - n) Da sve nadležne institucije na zahtjev Agencije pruže pomoć i pokrenu postupke iz svoje nadležnosti protiv nelegalnih operatera EK mreža i usluga,
  - o) Stimulativne mjere za razvoj pristupnih EK mreža, nezavisno od tehnologija pristupa u ruralnim područjima države.

Lokalna inicijativa treba biti pokretač razvoja EK, stoga investicije lokalne zajednice u infrastrukturu ne bi smjele biti prepreka za ulazak više operatera na određeno geografsko područje.

Jedinice lokalne samouprave i javna poduzeća trebaju uraditi katastre infrastrukture koja se može koristiti za instaliranje EK mreža i uređaja i ponuditi operatorima po razumnim cijenama. Korištenje postojeće kablovske kanalizacije, cjevovoda, toplovoda, objekata i druge infrastrukture koja može poslužiti za sigurno i ekonomično instaliranje EK mreža i uređaja smanjuje potrebu za novim građevinskim radovima. Time će se ubrzati ulazak novih operatera na tržište, povećati ekonomičnost poslovanja postojećih operatera, što će u završnici dovesti do smanjenja maloprodajnih cijena EK usluga.

Posebnu pažnju treba posvetiti mogućnosti iskorištavanja postojećih mreža javnih poduzeća kojima EK nisu primarna djelatnost kako bi oni, kao mrežni operatori, ponudili višak raspoloživih kapaciteta drugim operatorima na tržištu.

Katastrofalne poplave koje su pogodile BiH, kao i drugi mogući slični događaji u budućnosti, opomena su da se posebna pažnja mora posvetiti uslugama poziva prema jedinstvenom evropskom broju za hitne situacije - 112 kao i drugim brojevima za pristup hitnim službama u BiH te planiranju održive funkcionalnosti EK mreža u slučaju takvih događaja. Ministarstvo sigurnosti BiH treba pokrenuti aktivnosti na sinhroniziranom razvijanju mjera zaštite EK u slučaju prirodnih i drugih katastrofa. Takve aktivnosti mogu podrazumjevati i donošenje sigurnosnih smjernica i standarda za zaštitu EK.

1.2. Širokopolasne mreže i usluge

Mjere za dalji razvoj širokopolasne mrežne infrastrukture i na njoj baziranih širokopolasnih usluga ostvarivat će se kroz slijedeće prioritete:

- a) Izgradnju širokopolasnih mreža koje će omogućiti velike brzine prijenosa i pružanje novih usluga, čime će se osigurati pouzdan pristup multimedijalnim i interaktivnim sadržajima,
- b) Stimulirati primjenu širokopolasnih bežičnih pristupnih mreža u ruralnim područjima s ciljem smanjenja digitalne podjele stanovništva,
- c) Podstjecanje razvoja digitalnih sadržaja i usluga kao i prevođenje konvencionalnih sadržaja u digitalni format,
- d) Harmonizacija regulative iz oblasti EK i medija koji će biti tehnološki neutralni i koji će omogućiti lakšu

konvergenciju informacionog društva i medijskih usluga,

- e) Osiguravanje tehničkih preduvjeta za realizaciju širokopolasnog pristupa internetu svim korisnicima, a naročito institucijama školama i obrazovnim ustanovama,
- f) Unapređenje saradnje sa svim naučnim institucijama u BiH i omogućavanje njihove saradnje na važnim projektima za razvoj informacionog društva, kao i drugim projektima od zajedničkog interesa,
- g) Uključivanje i aktivna participacija BiH u međunarodnim projektima koji se tiču širokopolasnog pristupa.

U svrhu ostvarenja naprijed navedenih ciljeva, Vijeće ministara će usvojiti Strategiju razvoja širokopolasnog pristupa u BiH.

1.3 RF spektar

Aktivnosti na upravljanju RF spektrom rezultat su preuzetih međunarodnih obaveza i potreba BH tržišta. Poseban utjecaj na dalje uređenje RF spektra će imati proces prelaska s analogne na digitalnu zemaljsku radio difuziju i oslobađanje radiofrekventnog resursa za potrebe daljeg razvoja mobilnih mreža ali i provođenje zaključaka sa Svjetskih radio konferencija.

S tim u vezi, u oblasti upravljanja RF spektrom posebna pažnja će se pokloniti:

- a) Kontinuiranom usklađivanju strukture i sadržaja Plana namjene i korištenja RF spektra u BiH prema zaključcima Svjetskih radio konferencija, Zajedničkim evropskim planom namjene i interesima učesnika na tržištu EK u BiH,
- b) Oslobađanju RF spektra od postojećih korisnika u opsezima digitalne dividende i drugim opsezima namijenjenim uvođenju mobilnih širokopolasnih usluga i mreža četvrte generacije - LTE (*eng. Long Term Evolution*),
- c) Definiranju tehničkog okvira za korištenje širokopolasnih pristupnih sistema u BiH u opsezima predviđenim Zajedničkim evropskim planom namjene,
- d) Međunarodnoj koordinaciji frekvencija sa susjednim državama (određivanje preferencijalnih frekvencija, usklađivanje korištenja pojedinih frekvencionih opsega u pograničnim područjima),
- e) Definiranju RF opsega namijenjenih za nelicencno korištenje, uređenje korištenja nelicenciranih RF opsega u komercijalne svrhe,
- f) Utvrđivanju opsega frekvencija koji se koriste u svrhu zaštite i spašavanja ljudskih života i definiranje tehničkog okvira za korištenje ovih sistema,
- g) Stavljanju na raspolaganje tržištu RF opsega za potrebe širokopolasnih pristupnih sistema u skladu s potrebama i interesima tržišta i pokretanju postupka izdavanja dozvola,
- h) Pružanju podrške provođenju tranzicije u zemaljskoj radiodifuziji televizijskog signala u BiH,
- i) Učešću u projektima uspostavljanja digitalnih radiokomunikacionih mreža za potrebe institucija i organa vlasti u BiH i utvrđivanje potreba i načina koordinacije korištenja ovih mreža,
- j) Izradi procedura za korištenje RF spektra za potrebe obuka, prezentiranja i izvođenja naučnih i istraživačkih projekata u oblasti IKT u BiH,
- k) Reviziji sporazuma Agencije i Stabilizacionih snaga u BiH - SFOR (*eng. Stabilisation Force*) (pravni

sljedbenik: Ministarstvo odbrane BiH) o normalizaciji koordinacije resursa radio spektra iz 2002. godine,

- l) Istraživanju novih modela i načina upravljanja RF spektrom.

Pri dodjeljivanju dozvola za korištenje određenog dijela RF spektra, Agencija će u skladu s propisima iz ove oblasti, koji trebaju biti usklađeni u što je moguće većoj mjeri s EU regulatornim okvirom, primjenjivati princip tehnološke neutralnosti gdje je god to moguće i opravdano, vodeći računa o ravnopravnosti korisnika takvog dijela spektra. Agencija će osigurati uvjete za izdavanje saglasnosti za korištenje RF spektra u svrhu prezentacije mogućnosti nove opreme ili EK usluga.

Agencija će provoditi obaveze međunarodne koordinacije frekvencija namijenjenih uvođenju novih mobilnih mreža i usluga i blagovremeno pokretati inicijative kod nadležnih tijela u susjednim državama u cilju uređenja preferencijalnih frekvencija.

1.4. Infrastruktura mreže radiomonitoring stanica

Radiomonitoring predstavlja jednu od najvažnijih funkcija Agencije putem koje se obavlja kontrola i zaštita korištenja RF spektra u BiH i čini neizostavan instrument u međunarodnoj koordinaciji radiofrekvencija. Iz navedenih razloga, Agencija kontinuirano razvija savremenu mrežu radiomonitoring stanica na cijelom području BiH. Agencija će u saradnji sa nadležnim entitetskim ministarstvima osigurati posebne uvjete za plansku izgradnju i nesmetano funkcioniranje ove mreže.

U tom smislu, Agencija će u saradnji s Ministarstvom komunikacija i prometa BiH (u daljem tekstu: Ministarstvo) i nadležnim entitetskim ministarstvima, pokrenuti prema Vijeću ministara inicijativu da se navedena mreža tretira posebnim aktima, a koji se odnose na procedure dobijanja saglasnosti za njenu izgradnju i adekvatnu zaštitu.

1.5. Nove tehnologije

Posebno je važno podstjecati razvoj optičkih mreža FTTx (*eng. Fiber To The X*) koje će omogućiti velike brzine prijenosa, što će zadovoljiti sve zahtjeve korisnika u budućnosti i omogućiti bolje iskorištenje tako izgrađene mrežne infrastrukture.

U oblasti bežičnih pristupnih mreža podstjecat će se implementacija i razvoj novih tehnologija koje omogućavaju bežični širokopolasni pristup velikom broju potencijalnih korisnika na teritoriji cijele BiH. U tom cilju Agencija će osigurati neophodne frekvencijske opsege u gradskim, prigradskim i ruralnim područjima, pri čemu će dodijeljeni frekvencijski opsezi biti neutralni od tehnologije.

U izgradnji širokopolasnih pristupnih mreža će biti poštovani principi tehnološke neutralnosti, što znači da će se moći koristiti sve standardizirane tehnologije, uz uvjet garantiranja ponuđenog i propisima zahtijevanog kvaliteta usluga - QoS (*eng. Quality Of Service*).

Agencija će pratiti nove trendove razvoja i podstjecati uvođenje novih usluga, kao što su:

Budući Internet (*eng. Future Internet*), Komunikacije između mašina (*eng. Machine to Machine - M2M*), Internet stvari (*eng. Internet of Things - IoT*), Računarstvo u oblaku (*eng. Cloud Computing*) i Masovne grupe podataka (*eng. Big Data*), te po potrebi preduzimati određene regulatorne mjere uzimajući u obzir najbolju praksu država članica EU.

U cilju daljeg razvoja tržišta i suzbijanja neloyalne konkurencije potrebno je uvesti adekvatno praćenje, odnosno veći stepen kontrole pojedinih tržišta. S tim u vezi, Agencija će provoditi odgovarajuće kontrole sa stanovišta utvrđivanja mogućih nelegalnih pružanja komercijalnih usluga u određenom segmentu.

Primjenjujući najbolju praksu država članica EU, Agencija će donositi novi ili unaprijediti postojeći regulatorni okvir, u cilju efikasne primjene novih tehnologija.

1.6. Razvoj i istraživanje

Trenutno stanje u sektoru EK okarakterizirano je veoma malim učestvovanjem domaće proizvodnje i razvojne IKT industrije.

Vijeće ministara će u saradnji s entitetskim vladama, operatorima i drugim velikim korisnicima EK opreme, raditi na stvaranju uvjeta za zapošljavanje domaće radne snage i razvoj domaće IKT industrije, a posebno u razvoju softverskih rješenja.

U cilju uspostavljanja veze između nacionalne ekonomije i nauke, Ministarstvo u saradnji s resornim entitetskim ministarstvima će, na početku svake godine, nominirati određeni broj u praksi primjenjivih naučno-istraživačkih projekata, koji bi se realizirali prvenstveno kroz domaće naučno-istraživačke ustanove, kroz saradnju s privatnim sektorom ili kroz uzajamno usaglašene regionalne projekte.

Pored navedenog, Vijeće ministara će donijeti odgovarajuće odluke o oslobađanju od naknada za privremeno korištenje RF spektra za sve projekte, koji se realiziraju kroz domaće naučno-istraživačke ustanove, provode u cilju obuke, testiranja i izvođenja naučnih i istraživačkih projekata iz oblasti IKT u BiH.

Agencija će utvrditi kriterije za ostvarivanje ovih prava.

2. LICENCIRANJE JAVNIH EK MREŽA I USLUGA

2.1. Licenciranje operatora/Generalna autorizacija

Početkom 2006. godine liberalizirane su sve usluge na tržištu EK u BiH. Ovo podrazumijeva da su time stvoreni osnovni uvjeti za razvoj konkurencije, te se kao osnovni cilj nalaže dalje jačanje konkurencije u svim segmentima tržišta. Tokom provođenja ove sektorske politike Agencija će analizirati stvarne efekte procesa liberalizacije i intenziviranja konkurencije na tržištu i u slučaju njihovog izostanka adekvatno reagirati.

U cilju olakšavanja uvjeta za ulazak novih operatora na tržište, a u skladu s EU regulatornim okvirom, potrebno je osigurati uvjete za uvođenje sistema Generalne autorizacije. Time će se zamijeniti postojeći sistem izdavanja dozvola operatorima javnih EK mreža i usluga.

Propisi će biti usklađeni u što je moguće većoj mjeri s EU regulatornim okvirom, i istima je potrebno utvrditi jasne i transparentne kriterije o režimima pod kojim se obavljaju djelatnosti EK.

2.2. GSM/UMTS/LTE

Broj operatora GSM/UMTS (*eng. Global System for Mobile Communication / Universal Mobile Telecommunications System*) mobilnih komunikacija u BiH za vrijeme važenja ove Politike ostaje tri.

Agencija će u saradnji sa Ministarstvom i resornim entitetskim ministarstvima dostaviti Vijeću ministara prijedlog odluke kojom će se utvrditi kada i pod kojim uvjetima će Agencija izdati LTE dozvole postojećim licenciranim mobilnim operatorima u BiH, te cijenu, način i postupak plaćanja dozvola kao i namjenu uplaćenih sredstava.

Dvije godine nakon komercijalizacije LTE mreža, Agencija će u saradnji sa Ministarstvom i resornim entitetskim ministarstvima dostaviti Vijeću ministara prijedlog odluke kojom će se omogućiti ulazak MVNO na tržište mobilnih komunikacija Bosne i Hercegovine.

Po pitanju roaminga potrebno je koristiti/primijeniti pozitivnu evropsku praksu u mjeri koja je prihvatljiva za tržište BiH. Agencija će pratiti stanje u državama članicama EU, te u skladu sa stanjem tržišta u BiH, predložiti mjere u skladu s praksom država članica EU.

2.3. Bežične komunikacije

Iako za većinu RF opsega namijenjenih za izgradnju bežičnih pristupnih mreža postoji odgovarajuća regulativa harmonizirana s relevantnim međunarodnim propisima i

predstavlja sastavni dio Plana namjene i korištenja RF spektra u BiH, evidentan je izostanak interesa za ovim opsezima od strane učesnika na tržištu EK. Ova pojava uzrokuje spori razvoj bežičnih pristupnih mreža posebno u slabije razvijenim područjima i povećava digitalni jaz između urbanih i ruralnih krajeva države. S tim u vezi, obzirom da bežične komunikacije predstavljaju jedno od najadekvatnijih i najbržih rješenja u smanjivanju uočenog problema, identifikacija razloga i predlaganje stimulativnih mjera za brži razvoj bežičnih komunikacija mora biti obuhvaćeno kako u Strategiji razvoja širokopojasnog pristupa tako i drugim aktima Vijeća ministara uključujući i Odluku o visini naknada za korištenje RF spektra.

Agencija će provoditi kontrolu korištenja nelicenciranih frekvencijskih opsega kako sa stanovišta provjere poštovanja tehničkih normi, tako i sa stanovišta utvrđivanja mogućih nelegalnih pružanja komercijalnih usluga u tom pojasu.

3. REGULACIJA TRŽIŠTA

3.1. Analiza tržišta

Agencija će provoditi analize relevantnih tržišta podložnih prethodnoj (*ex ante*) regulaciji (u daljem tekstu: relevantna tržišta) i na osnovu toga donositi odgovarajuće odluke i mjere.

Agencija će utvrđivati relevantna tržišta u skladu s propisima iz ove oblasti, koji trebaju biti usklađeni u što je moguće većoj mjeri s EU regulatornim okvirom, te periodično vršiti analizu pojedinačnih relevantnih tržišta i objavljivati izvještaj o analizi na svojoj Internet stranici. U postupku analize tržišta Agencija će, prema potrebi, saradivati s nadležnim tijelom za zaštitu konkurencije.

Agencija će kontinuirano pratiti razvoj tržišta EK u BiH i najmanje dva puta godišnje objavljivati indikatore stanja tržišta EK na osnovu podataka o tržištu EK koje operatori periodično dostavljaju.

3.2. Interkonekcija

Iako je implementiranje interkonekcijskih odnosa na zadovoljavajućem nivou, u periodu važenja ove Politike proces interkonekcije treba stalno usavršavati, u skladu s razvojem tržišta, uvođenjem novih tehnologija, kao i promjenljivom strukturom tržišta sa aspekta broja operatora i davaoca usluga. Obzirom na važnost interkonekcije na liberaliziranom tržištu i njen doprinos razvoju konkurencije, Agencija će u periodu važenja ove Politike:

- Vršiti stalno praćenje stanja interkonekcije u BiH i na osnovu toga nalagati mjere za poboljšanje javne ponude interkonekcijskih usluga,
- Provoditi analize relevantnih tržišta i po osnovu njih određivati regulatorne obaveze,
- Nakon implementiranja troškovnog računovodstva, cijene interkonekcije koje operatori sa značajnom tržišnom snagom obračunavaju ostalim operatorima bit će utvrđene na troškovnom principu.

Postojeći mobilni operatori će osigurati pristup i interkonekciju na svoje mobilne mreže pod jednakim uvjetima za sve operatore.

3.3. Prenosivost broja

U cilju daljeg unapređenja usluge prenosivosti broja, Agencija će kontinuirano pratiti njenu primjenu i po potrebi propisivati tehničke i administrativne mjere u cilju njenog poboljšanja i brže realizacije u poslovnoj praksi.

3.4. Cijene javnih EK usluga

Tarifiranje cijena EK usluga treba biti studiozno i permanentno praćeno kako bi se stalnim poboljšanjem balansirano povećavao stepen korištenja EK usluga i osiguravala finansijska osnova operatorima za ubrzan razvoj mreža i usluga.

S tim u vezi, potrebno je da Agencija pri definiranju gornjih graničnih cijena za regulirane usluge, do potpunog ustanovljenja troškovno orijentiranih cijena, a koje ne može biti kasnije od trenutka implementacije obaveze troškovnog računovodstva, koristi metodu "najbolje prakse" i metodu komparacije s cijenama u susjednim državama uzimajući u obzir specifičnosti i stepen razvoja EK tržišta u BiH.

U cilju sprječavanja stjecanja prednosti vertikalnim i horizontalnim prenošenjem tržišne snage te sprječavanja cijenovne diskriminacije koja se najčešće javlja kroz tzv. "makaze cijena" (*eng. "margin squeeze"*), Agencija će izraditi metodologiju i prateće softversko rješenje za sprovođenje testa "makaze cijena" u cilju vršenja kontrole maloprodajnih cijena i cijena usluga vezanih u paket usluga.

3.5. Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo

U svrhu primjene računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, kao regulatornih obaveza koje Agencija može odrediti operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu, neophodno je da Agencija, na osnovu pažljive studije iskustava država članica EU i susjednih država sačini metodologiju u kojoj će biti jasno regulirani principi, kriterijumi, metode i postupci razdvajanja prihoda, rashoda, imovine i kapitala po grupama, odnosno vrstama usluga, kao i sve to za primjenu troškovnog principa, u formiranju prodajnih cijena, imajući u vidu iskustva s modelima istorijskih troškova HCA (*eng. Historical Cost Accounting*), tekućih troškova CCA (*eng. Current Cost Accounting*) i dugoročnih inkrementalnih troškova LRIC (*eng. Long Run Incremental Cost*).

Agencija će usvojiti metodologiju računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva.

4. UNIVERZALNE USLUGE I ZAŠTITA KORISNIKA

4.1. Univerzalne usluge

Univerzalne usluge, propisanog kvaliteta moraju biti dostupne, na osnovu razumnog zahtjeva, svim krajnjim korisnicima usluga po pristupačnoj cijeni na cijeloj teritoriji BiH, nezavisno o njihovoj geografskoj lokaciji.

Odredbe o obimu i pružanju univerzalnih usluga, određivanju operatora univerzalnih usluga, načinu obračuna stvarnih troškova i naknadi operatorima stvarnih troškova nastalih po osnovu obaveze pružanja univerzalnih usluga kao i kvalitetu univerzalnih usluga će biti definirane propisima koji će biti usklađeni u što je moguće većoj mjeri s EU regulatornim okvirom.

4.2. Zaštita korisnika

Propisi će biti usklađeni u maksimalno mogućoj mjeri s važećim propisima EU o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s EK mrežama i uslugama, i o obradi ličnih podataka i zaštiti privatnosti u području EK.

Privatnost korisnika ne smije biti narušena primjenom tehnologija i procedura za pružanje EK usluga. Sve nadležne institucije će osigurati da se propisima iz svoje nadležnosti, kojima se dotiče ili uređuje pružanje EK usluga, osigura dovoljan nivo zaštite povjerljivosti i privatnosti EK saobraćaja.

Zaštita interesa svih korisnika EK usluga, a posebno zaštita povjerljivih informacija, koje oni razmjenjuju putem javnih i privatnih EK mreža, mora biti u skladu s ekonomsko-finansijskim uvjetima uz primjenu najsavremenijih mehanizama.

Primjenom principa pružanja usluga na transparentnom, objektivnom i nediskriminatornom osnovu, osigurava se da krajnji korisnik dobije EK uslugu onakvu kakvu je ugovorio, s kvalitetom i karakteristikama usluge kakve su mu predočene u momentu zaključivanja ugovora. U sklopu mjera na zaštiti ovih principa, posebnu pažnju potrebno je posvetiti kontroli kvaliteta EK usluga. Agencija će u tu svrhu uspostaviti sistem za mjerenje

kvaliteta, s naglaskom na mjerenje brzine usluga širokopojasnog pristupa Internetu.

Propisima je potrebno jasnije definirati postupak rješavanja prigovora korisnika, kao i osigurati mogućnost transparentnih, jednostavnih i ekonomičnih izvansudskih postupaka za rješavanje sporova između krajnjih korisnika usluga i operatora.

U svrhu zaštite interesa korisnika EK usluga u smislu dostupnosti usluga potrebno je preduzeti posebne mjere na osiguranju pristupa EK uslugama za osobe s invaliditetom. BiH kao potpisnica UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom ima obavezu preduzimanja odgovarajućih mjera, kako bi se ovim osobama, na ravnopravnoj osnovi s drugima, osigurao pristup informaciono-komunikacionim uslugama, jednako kao pristup ostaloj opremi, prostorima i uslugama namijenjenim javnosti. S tim u vezi Agencija će u saradnji s Ministarstvom i drugim relevantnim institucijama, identificirati prepreke pristupačnosti informaciono-komunikacionim uslugama i razmotriti mjere i aktivnosti za njihovo otklanjanje.

5. ZAKONSKA I REGULATORNA KOORDINACIJA

Aktivnosti u oblasti zakonske i regulatorne koordinacije u EK odvijaju se između Vijeća ministara, preko nadležnih ministarstava kao i uz saradnju s određenim institucijama EU, odnosno Evropske komisije (u daljem tekstu: EC), direktno ili putem Direkcije za evropske integracije BiH ili Direkcije za elektronske komunikacije i informacione tehnologije pri EC. Institucije BiH saraduju i učestvuju u raznim projektima koje se vode ispred EC.

Postojeća regulativa obuhvatila je sve oblasti u EK i stvorila regulatorni ambijent za stvaranje otvorenog i liberaliziranog tržišta, kao i za razvoj konkurencije kroz povećanje broja učesnika na tržištu. Više nema niti jedne usluge koja je monopolizirana, a procedure za dobijanje dozvola su jednostavne, transparentne i nediskriminatorne, s tendencijom da pređu u Generalnu autorizaciju. Cjelokupan rad se odvija pred očima javnosti i uz dostupnost svih informacija.

EU regulatorni okvir ne pokriva sadržaj usluga koje se isporučuju preko EK mreža korištenjem EK usluga, kao što je sadržaj radiodifuznog emitiranja, finansijske i neke usluge informacionog društva. U skladu s EU regulatornim okvirom potrebno je odvojiti regulativu o prijenosu od regulative o sadržaju.

Imajući u vidu prethodno navedeno, potrebno je donijeti propise koji će biti u što je moguće većoj mjeri usklađeni s EU regulatornim okvirom.

U uvjetima liberaliziranog tržišta EK, Agencija će kontinuirano pratiti tržište EK i odnose između učesnika na tržištu.

6. STANDARDIZACIJA I LICENCIRANJE OPREME I UREĐAJA

Propisi kojim se uređuje standardizacija i licenciranje opreme i uređaja trebaju biti usaglašeni s propisima iz ove oblasti.

7. PARTNERSTVO JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA

Partnerstvo javnog i privatnog sektora u oblasti EK ima veliki utjecaj na lokalnu ekonomiju zbog visokih kapitalnih troškova i relativno dugog vremena eksploatacije. Skladno i ispravno strukturirano partnerstvo predstavlja sigurnost da će infrastruktura ili usluge efikasno i uspješno zadovoljavati potrebe u stalno mijenjajućim uvjetima primjene.

Ministarstvo će u saradnji s resornim entitetskim ministarstvima razmotriti pokretanje procedure za izradu dokumenta, kojim će se preciznije definirati partnerstvo javnog i privatnog sektora u oblasti EK.

8. HARMONIZACIJA I VEZE S OKRUŽENJEM

Sve aktivnosti u realiziranju Politike u narednom periodu treba harmonizirati, kako u okviru BiH, tako i s evropskim i svjetskim dostignućima u ovoj oblasti, kako bi se uspješno realizirali zacrtani ciljevi i time dostigli EU i svjetski trendovi razvoja sektora EK u pogledu infrastrukture, novih usluga, te regulative za dalji razvoj liberaliziranog konkurentnog tržišta u BiH.

8.1. Harmonizacija institucionalnog okvira

Donesena i primijenjena regulativa ne predstavlja smetnju za razvoj tržišta u ovoj oblasti i stvara preduvjete za investiranje domaćeg i stranog kapitala.

Prilikom izrade propisa potrebno je da isti budu usklađeni u što je moguće većoj mjeri s EU regulatornim okvirom.

Na svjetskom nivou značajno je praćenje preporuka i određenja koja donosi ITU. Tu su posebno značajni zaključci Globalnih simpozija regulatora koji se održavaju svake godine i na kojima se razmatra najaktuelnija regulatorna problematika u svijetu, razmjenjuju iskustva i daju preporuke ITU Svjetske radio konferencije.

Osnovni ciljevi nove regulative treba da budu u smjeru deregulacije tržišta i uvođenja više mogućnosti za korisnike kroz povećanje konkurencije. Takođe, potrebno je dati značajnu podršku razvoju tzv. "bežične ekonomije", kroz stvaranje uvjeta za jednostavniji pristup i korištenje spektra.

Posebno treba djelovati na stvaranju jedinstvenog tržišta EK, na kojem će sve više jačati utjecaj korisnika. Takođe, regulativa treba da se fokusira na otklanjanje uskih grla na tržištu.

8.2. Učešće u međunarodnim procesima

Politika u realiziranju zacrtanih ciljeva u predmetnom periodu treba kontinuirano pratiti procese razvoja sektora EK i tržište EK u EU, a posebne procese u regionu kroz koje EU daje podršku državama jugoistočne Evrope da što prije dostignu standarde EU u području razvoja tržišta EK i regulatornog okvira, te razvoja novih EK usluga, a što je predmet brojnih inicijativa među kojima su i:

- a) eSEE Initiative WG for Development of Information Society,
- b) bSEE Broadband SEE Taskforce,
- c) ICT Forum of the Private Sector for SEE, lead by BAC,
- d) SEDIFF (South European Digital Dividend Implementation Forum).

U svim ovim procesima BiH aktivno učestvuje i, pri postavljanju ciljeva u realizaciji ove Politike, procesi razvoja sektora EK u BiH trebaju biti harmonizirani s pomenutim međunarodnim inicijativama i dokumentima.

8.3. Harmonizacija sektorskih politika

Politika i drugi strateški dokumenti u BiH, koji imaju dodirnih tačaka s razvojem sektora EK, trebaju biti harmonizirani.

9. IMPLEMENTACIJA POLITIKE

9.1. Nosioci implementacije Politike

Nosioci implementacije Politike su: Vijeće ministara, Ministarstvo, Agencija, Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, nadležno odjeljenje Brčko distrikta, resorna entitetska i kantonalna ministarstva, operatori sa značajnom tržišnom snagom i drugi operatori, te davaoci usluga, u skladu sa svojim nadležnostima.

9.2. Praćenje realizacije Politike

Realizacija Politike provodit će se u skladu sa Akcionim planom koji je sastavni dio Politike. Praćenje realizacije je obaveza svih nosilaca implementacije Politike, svako u svom

domenu, a integralno praćenje realizacije je obaveza Ministarstva. Ministarstvo će, najmanje jednom godišnje, dostaviti izvještaj o realizaciji Politike Vijeću ministara.

9.3. Naučno stručni skupovi

U cilju razmjene mišljenja relevantnih stručnjaka u pojedinim oblastima i pronalaženja najprihvatljivijih rješenja pojedinih pitanja/dilema Agencija će s Ministarstvom, resornim entitetskim ministarstvima, Akademskom zajednicom, operatorima i davaocima usluga organizirati naučno stručne skupove na teme bitne za realizaciju ciljeva Politike.

Skupove treba održavati u aktuelnim periodima tokom trajanja ove Politike.

AKCIONI PLAN ZA REALIZACIJU POLITIKE SEKTORA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD 2017 - 2021. GODINE

Redni broj	AKTIVNOST	NOSILAC AKTIVNOSTI	ROK	NAPOMENA
I. RAZVOJ EK TRŽIŠTA				
I.1. Razvoj i izgradnja EK infrastrukture				
1.1.1.	Donošenje Odluke o carinskim olakšicama za EK opremu koja se ne proizvodi u Bosni i Hercegovini	Vijeće ministara BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	decembar 2019. godine	
1.1.2.	Donošenje Odluke o poreskim olakšicama za operatore EK mreža koji razvijaju pristupnu infrastrukturu	Vijeće ministara BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	decembar 2019. godine	
1.1.3.	Donošenje procedura za izdavanje odobrenja za građenje, ostvarenja prava puta, odnosno prava na pristup, postavljanje, korištenje i održavanje EK infrastrukture i povezane opreme, a koja čini teret na nekretnini na kojoj je izgrađena EK infrastruktura i povezana oprema	Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo saobraćaja i veza RS Ministartvo prometa i komunikacija FBiH Nadležna entitetska ministarstva za gradnju i prostorno uređenje Nadležna kantonalna ministarstva za gradnju i prostorno uređenje	decembar 2018. godine	
1.1.4.	Donošenje propisa o uvjetima i procedurama za gradnju i korištenje javnih EK mreža	Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo saobraćaja i veza RS Ministartvo prometa i komunikacija FBiH Nadležna entitetska ministarstva za gradnju i prostorno uređenje Nadležna kantonalna ministarstva za gradnju i prostorno	decembar 2018. godine	

		uređenje		
I.2. Širokopojasne mreže i usluge				
1.2.1.	Donošenje Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u BiH	Vijeće ministara BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	decembar 2017. godine	
I.3. RF spektar				
1.3.1.	Usklađivanje strukture i sadržaja Plana namjene i korištenja RF spektra u BiH prema zaključcima Svjetskih radio konferencija, Zajedničkim evropskim planom namjene i interesima učesnika na tržištu EK u BiH	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	
1.3.2.	Oslobađanje RF spektra od postojećih korisnika u opsezima digitalne dividende i drugim opsezima namijenjenim uvođenju mobilnih širokopojasnih usluga i mreža četvrte generacije – LTE (<i>eng. Long Term Evolution</i>)	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	period 2018-2021. godine	
1.3.3.	Definiranje tehničkog okvira za korištenje širokopojasnih pristupnih sistema u BiH u opsezima predviđenim Zajedničkim evropskim planom namjene	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	decembar 2018. godine	
1.3.4.	Međunarodna koordinacija frekvencija sa susjednim državama (određivanje preferencijalnih frekvencija, usklađivanje korištenja pojedinih frekvencijskih opsega u pograničnim područjima)	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	
1.3.5.	Definiranje RF opsega namijenjenih za nelicencno korištenje, uređenje korištenja nelicenciranih RF opsega u komercijalne svrhe	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	
1.3.6.	Utvrđivanju opsega frekvencija koji se koriste u svrhu zaštite i spašavanja ljudskih života i definiranje tehničkog okvira za korištenje ovih sistema	Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo sigurnosti BiH	decembar 2018. godine	
1.3.7.	Stavljanje na raspolaganje tržištu radiofrekvencijskih opsega za potrebe širokopojasnih pristupnih sistema u skladu s potrebama i interesima tržišta i pokretanje postupka izdavanja dozvola	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	
1.3.8.	Replaniranje frekvencija u UHF opsegu 470-694 MHz, njihova međunarodna koordinacija i pružanju podrške provođenju tranzicije u zemaljskoj radiodifuziji televizijskog signala u BiH	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	
1.3.9.	Učešće u projektima uspostavljanja digitalnih radiokomunikacionih mreža za potrebe institucija i organa vlasti u BiH i utvrđivanje potreba i načina koordinacije korištenja ovih mreža	Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH Ministarstvo saobraćaja i veza RS Ministartvo	kontinuirano	

		prometa i komunikacija FBiH			
1.3.10.	Donošenje kriterija dodjele RF spektra za potrebe obuka, prezentiranja i izvođenja naučnih i istraživačkih projekata u oblasti IKT u BiH	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	septembar 2017. godine		
1.3.11.	Revizija sporazuma Regulatorne agencije za komunikacije BiH i Stabilizacijskih snaga u BiH – SFOR (eng. <i>Stabilisation Force</i>) (pravni sljedbenik: Ministarstvo odbrane BiH) o normalizaciji koordinacije resursa radio spektra iz 2002. godine	Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo odbrane BiH	decembar 2018. godine		
1.3.12.	Istraživanje novih modela i načina upravljanja RF spektrom	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano		
1.4. Infrastruktura mreže radiomonitoring stanica					
1.4.1.	Donošenje Odluke o mreži radiomonitoring stanica na cijelom području BiH i procedurama dobijanja saglasnosti za njenu izgradnju i adekvatnu zaštitu	Vijeće ministara BiH Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH Ministarstvo saobraćaja i veza RS Ministartvo prometa i komunikacija FBiH	decembar 2017. godine		
1.5. Nove tehnologije					
1.5.1.	Osiguranje neophodnih frekvencijskih opsega u cilju omogućavanja bežičnog širokopolasnog pristupa u gradskim, prigradskim i ruralnim područjima u BiH, uz poštovanje principa neutralnosti tehnologija	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	juni 2018. godine		
1.6. Razvoj i istraživanje					
1.6.1.	Nominiranje u praksi primjenljivih naučno-istraživačkih projekata, koji će se realizirati prvenstveno kroz domaće naučno-istraživačke ustanove, kroz saradnju s privatnim sektorom ili kroz uzajamno usaglašene regionalne projekte	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH Ministarstvo saobraćaja i veza RS Ministartvo prometa i komunikacija FBiH	kontinuirano		
1.6.2.	Donošenje Odluke o izmjeni Odluke o naknadama za korištenje RF spektra u BiH u dijelu oslobađanja od naknada za privremeno korištenje RF spektra za projekte, koji se realiziraju kroz domaće naučno-istraživačke ustanove i provode u cilju obuka, testiranja i izvođenja naučnih i istraživačkih projekata iz oblasti IKT u BiH	Vijeće ministara BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH Regulatorna agencija za komunikacije BiH	decembar 2017. godine		
2. LICENCIJANJE JAVNIH EK MREŽA I USLUGA					
2.1. Licenciranje operatora/Generalna autorizacija					
2.1.1.	Analiza stvarnih efekata procesa liberalizacije i intenziviranja konkurencije na tržištu	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano		
2.1.2.	Donošenje propisa za uspostavljanje režima Generalne autorizacije	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	juni 2017. godine		
2.2. GSM/UMTS/LTE					
2.2.1.	Donošenje Odluke o izdavanju LTE dozvola licenciranim mobilnim operatorima u BiH, cijeni, načinu i postupku plaćanja dozvola kao i namjeni uplaćenih sredstava	Vijeće ministara BiH Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH Ministarstvo saobraćaja i veza RS Ministartvo prometa i komunikacija FBiH	decembar 2017. godine		
2.2.2.	Donošenje Odluke o izdavanju dozvola za MVNO	Vijeće ministara BiH Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH Ministarstvo saobraćaja i veza RS Ministartvo prometa i komunikacija FBiH	decembar 2019. godine		
2.3. Bežične komunikacije					
---	---	---	---	---	---
3. REGULACIJA TRŽIŠTA					
3.1. Analiza tržišta					
3.1.1.	Provođenje analiza relevantnih tržišta podložnih ex-ante regulaciji i donošenje odgovarajućih regulatornih mjera za operatore sa značajnom tržišnom snagom	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano		
3.2. Interkonekcija					
3.2.1.	Praćenje realizacije interkonekcije u BiH i nalažanje mjera za poboljšanje referentnih ponuda interkonekcije operatora	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano		
3.3. Prenosivost broja					
---	---	---	---	---	---
3.4. Cijene javnih EK usluga					
3.4.1.	Donošenje Metodologije i osiguranje pratećeg softverskog rješenja za sprovođenje testa "makaze cijena"	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	decembar 2018. godine		
3.5. Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo					
3.5.1.	Usvajanje Metodologije računovodstvenog odvajanja	Regulatorna agencija	decembar 2017. godine		

	i troškovnog računovodstva	za komunikacije BiH		
4. UNIVERZALNE USLUGE I ZAŠTITA KORISNIKA				
4.1. Univerzalne usluge				
4.1.1.	Donošenje Odluke o obimu univerzalnih telekomunikacionih usluga u Bosni i Hercegovini	Vijeće ministara BiH Regulatorna agencija za komunikacije BiH	juni 2017. godine	
4.2. Zaštita korisnika				
4.2.1.	Uspostavljanje sistema za mjerenje kvaliteta usluga	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	decembar 2017. godine	
4.2.2.	Donošenje posebnih mjera na osiguranju pristupa EK uslugama za osobe s invaliditetom	Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	decembar 2017. godine	
4.2.3.	Donošenje propisa koji se odnose na jasnije definiranje rješavanja prigovora korisnika, kao i na osiguranje transparentnih i ekonomičnih izvansudskih postupaka za rješavanje sporova između krajnjih korisnika usluga i telekom operatora	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	decembar 2017. godine	
5. ZAKONSKA I REGULATORNA KOORDINACIJA				
5.1.	Donošenje Zakona o elektronskim komunikacijama	Vijeće ministara BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	septembar 2017. godine	
5.2.	Donošenje podzakonskih akata koje donosi Vijeće ministara	Vijeće ministara BiH Ministarstvo komunikacija i prometa BiH Regulatorna agencija za komunikacije BiH Ministarstvo sigurnosti BiH	mart 2019. godine	
5.3.	Donošenje podzakonskih akata koje donosi Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	septembar 2018. godine	
5.4.	Donošenje podzakonskih akata koje donosi Agencija	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	
6. STANDARDIZACIJA I LICENCIJANJE OPREME I UREĐAJA				
---				
7. PARTNERSTVO JAVNOG I PRIVATNOG SEKTORA				
7.1.	Pokretanje procedure za izradu dokumenta kojim će se preciznije definirati partnerstvo javnog i privatnog sektora	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	decembar 2018. godine	
8. HARMONIZACIJA I VEZE S OKRUŽENJEM				
8.1. Harmonizacija institucionalnog okvira				

8.2. Učešće u međunarodnim procesima				

8.2.1.	Učešće u međunarodnim procesima	Ministartvo komunikacija i prometa BiH Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	
8.3. Harmonizacija sektorskih politika				
---				
9. IMPLEMENTACIJA POLITIKE				
9.1. Nosioci implementacije Politike				

9.2. Praćenje realizacije Politike				
9.2.1.	Podnošenje Izvještaja o realizaciji Politike	Ministartvo komunikacija i prometa BiH	kontinuirano	
9.3. Naučno stručni skupovi				
9.3.1.	Organiziranje naučno stručnih skupova	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	kontinuirano	

Na temelju članka 3. stavak 2. točka a) Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 102. sjednici, održanoj 23. svibnja 2017. godine, donijelo je

**ODLUKU
O USVAJANJU POLITIKE SEKTORA
ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA BOSNE I
HERCEGOVINE ZA RAZDOBLJE 2017 - 2021. GODINE I
AKCIJSKOG PLANA ZA REALIZIRANJE POLITIKE**

Članak 1.

(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom usvaja se Politika sektora elektroničkih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017 - 2021. godine i Akcijski plan za realiziranje Politike, koji kao Privitci 1 i 2 čine sastavni dio ove Odluke.

Članak 2.

(Praćenje realiziranja)

Zadužuje se Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine da Vijeću ministara Bosne i Hercegovine podnosi godišnje izvješće o realiziranju Politike sektora elektroničkih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017 - 2021. godine i Akcijskog plana za realiziranje Politike.

Članak 3.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 112/17
23. svibnja 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, v. r.

**POLITIKA SEKTORA ELEKTRONIČKIH
KOMUNIKACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
za razdoblje 2017 - 2021. godine**

Prilikom izrade Politike pošlo se od sljedećih činjenica:

- a) Elektroničke komunikacijske (u daljnjem tekstu: EK) usluge su esencijalna ljudska potreba u 21. stoljeću,
- b) Razvijene EK mreže i usluge predstavljaju uvjet za razvitak informacijskog društva ili društva znanja,